

Z OBSAHU

Devadesátiny
Jána Rišiana

2

Návštěva u válečné veteránky
Olgy Mauleové

Opustili nás generál Schwarz
a plukovník Polák

Setkání válečných veteránů
v Břeclavi

Projekt Péče ČsOL o válečné veterány v roce 2018

Vážení váleční veteráni, již osmým rokem úspěšně realizuje Československá obec legionářská péči o válečné veterány v České republice prostřednictvím projektu *Péče ČsOL o válečné veterány* (PoVV), podporovaného Ministerstvem obrany ČR.

Cílem projektu je zachování kulturního dědictví zprostředkováním pomoci válečným veteránům (VV) při plnohodnotném zapojení do života společnosti, zejména v jejich přirozeném prostředí a zabránění jejich sociálnímu vyloučení, a to s kvalifikovaným přihlédnutím k jejich fyzickým a psychickým schopnostem a možnostem.

Obsahem projektu a podporovanými aktivitami jsou:

- a) zajištění osobního a telefonického styku s válečnými veterány dle zákona č.170/2002 Sb., o válečných veteránech, ve znění pozdějších předpisů;
- b) zprostředkování informovanosti válečných veteránů o činnosti MO, armády ČR a nevládních neziskových organizací;
- c) zapojení válečných veteránů do činnosti ČsOL i dalších organizací;
- d) poskytování poradenství válečným veteránům;
- e) zprostředkování služeb sociální prevence válečným veteránům;
- f) vyhodnocení získaných informací;
- g) zajištění zpětné vazby pro ministerstvo obrany.

Cílovou skupinou osob jsou váleční veteráni nad šedesát let věku, druhováleční veteráni, novodobí váleční veteráni a váleční veteráni účastníci odboje a odporu proti komunismu. Všechny osoby cílové skupiny jsou nositelé osvědčení podle příslušné legislativy.

(Dokončení na s. 3)

Oskar Kazik řídí svůj život už 93 let

Úterý 27. března je opravdu významné pro rodinu a přátele bratra **Oskara Kazika**. V tento den si totiž všichni v čele s oslavencem připomínají jeho devadesáté třetí narozeniny.

Bratr Kazik se narodil v roce 1925. Když v době

2. světové války dosáhl plnoletosti, čekal ho osud podobný dalším mladým mužům ze Slezska – musel narukovat do wehrmachtu ve slezském vojvodství Tarnovské Hory (Tarnowskie Góry). Odtud podstoupil cestu do Francie. Protože uměl francouzsky, byl přidělen jako tlumočnický do Nice.

Na začátku července 1944 se v Normandii ocitl v rukou Američanů. S ostatními zajatci putoval do Skotska, kde se přihlásil do československé zahraniční jednotky, které velel generál Liška. Konec války zastihl Oskara Kazika v Petrovicích nedaleko Sušice. To už sloužil jako řidič dopravního oddílu.

V roce 1946 byl demobilizován. Řidičská vášeň ho vedla k tomu, aby si sháněl zaměstnání za volantem. Dlouhá léta pracoval v západních Čechách jako řidič sanitky. Oženil se a do rodiny přibily děti – syn Tomáš spojil svůj život s Chebem, ale dcery Eva a Vlasta s rodinami bydlí v Karviné. Protože chtěly mít tatínka blízko, postaraly se o jeho umístění v Domově s pečovatelskou službou ve Stonavě.

Již byla řeč o tom, že Oskar Kazik je fanda do motorismu. Největší radost mu tedy dělá, když může usednout za volant a vyrazit na návštěvu rodiny nebo přátel. Proto přejeme, aby mu zdravotní stav dovolil i v dalších letech tyto krátké výlety podnikat a užít si kilometry bez nehody.

Text: **Magda Hrstková**

Foto: **Václav Krejčí**

Devadesátiny Jána Rišiana

V Domově pro válečné veterány v Karlových Varech proběhla oslava devadesátých narozenin. Oslavencem byl mjr. v. v. **Ján Rišian**, válečný veterán, bývalý aktivní účastník SNP.

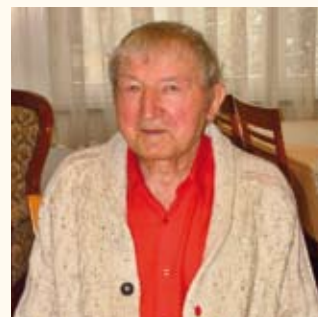
Ján Rišian se narodil 22. ledna 1928 v malé

obci Ivančiné nedaleko Turčianských Teplic. Jeho láskou byla příroda a hory. Malou a Velkou Fatru znal jako málokdo. To ho v pohnuté době roku 1944 zavedlo k partyzánům. Už před povstáním pomáhal u Sklabini připravovat výzbroj a výstroj pro budoucí bojovníky. Jako patnáctiletý urostlý chlapec pak plnil úkoly v partyzánském oddíle mjr. Popova. Kvůli své postavě a fyzické zdatnosti byl pověřován především průzkumem a využíván jako spojka. Spolu s 1. ČS AS partyzáni bojovali o Martin. Ján Rišian byl v boji raněn a konec války jej zastihl na ošetřovně.

Jeho schopnosti, statečnost a kamarádká povaha neunikly pozornosti budovatelů armády. Proto v květnu 1948 nastoupil do vojenské akademie v Hranicích na Moravě. Jako novopečený tankista byl zařazen k útvaru do Pardubic, kde začal velet četě těžkých tanků Challenger. Následoval e přesun k útvaru v Čáslavi, kde byly také britské tanky – Cromwel. Na další kariérní cestě útvary naší armády postupně přešel na sovětské tanky T 34 a posléze velel jednotce T 55.

Po celou svoji vojenskou kariéru se dokázal vyrovnat s těžkostmi života vojáka z povolání stejně jako dříve s ohromnými obtížemi partyzánského boje v slovenských lesích. Dosáhl hodnosti majora. K významným devadesátým narozeninám mu srdečně blahopřejeme.

Text: **Pavel Skácel**

Návštěva u válečné veteránky Olgy Mauleové

Svatební fotografie manželů Mauleových

Tak jako každým rokem navštívili členové ČsOL Kladno v lednu válečnou veteránku **Olgu Mauleovou**, aby jí popřáli k 92. narozeninám. Vždy se na setkání těšíme, protože „naše Olinka“ jak jí říkáme, je dobrou vypravěčkou a společně s manželem se skvěle doplňují. Celý život jsou si vzájemně oporou. Vzali se v roce 1948, takže letos oslaví již 70 let společného života.

Olga Mauleová se narodila 3. ledna 1926 českým rodičům na Ukrajině v obci Jedvanina v Chmelnické oblasti. Když v červnu 1942 Němci napadli Sovětský svaz, Olga končila 7. třídu. V zimě

1943 se dostala do kontaktu s partyzány. Spolubojovníci si velmi vážili jejího mistrného sbírání cenných zpráv a jejich předávání štábům partyzánských oddílů. Zúčastnila se bojů o osvobození měst Ostrog, Rovno, Luck, Vladimír-Volyňský a Kovel. Dvakrát přecházela frontu ve směru Brest – Kovel.

Dodnes si dobře vybavuje svoji činnost v partyzánském oddíle, např. jak přepočítávala 1 500 patron, ale i nebezpečné chvílky, kdy se v lese ukrývali v jámě před palbou střel a měli štěstí, že přežili.

Za svoji statečnost v boji s nepřitelem obdržela řadu významných a medailí našich i zahraničních. V roce 1947 se z Ukrajiny přestěhovala do naší republiky. V Kladně žije 38 let. Moc si vážíme její osobní statečnosti a skromnosti. Poděkovali jsme jí za vše, co pro naši vlast učinila.

Text: **Eva Armeanová** (red. kráceno)

Foto: **Stanislav Pítr**

Projekt Péče ČsOL o válečné veterány v roce 2018

(Dokončení ze s. 1)

Způsob péče o válečné veterány vychází ze zkušeností a zavedeného systému a je zaměřen na poskytnutí individuální péče a podpory osobám cílové skupiny. Pro podrobné zpracování obsahu, činností a rozpočtu projektu bylo využito dlouhodobě získávaných poznatků a informací z realizace projektů Péče ČsOL o válečné veterány v předchozích letech a byly využity informace a závěry z Koncepce péče o válečné veterány MO v letech 2017–2021.

K zajištění informovanosti válečných veteránů o činnosti a událostech v oblasti péče o válečné veterány je vydáván 8x ročně občasník Válečný veterán, který je novodobým válečným veteránům zaslán poštou a ostatním veteránům distribuován prostřednictvím terénních pracovníků projektu PoVV.

redakce

Opustili nás generál Schwarz a plukovník Polák

Během uplynulých měsíců nás navždy opustili plukovník **Arnošt Polák** a generálmajor **Ivan Otto Schwarz**, jedni z posledních čs. válečných letců RAF žijících na britských ostrovech.

*Krátce
po pietním aktu
na hřbitově
v anglickém
Brookwoodu
7. května 2016.
Vlevo generál
Ivan O. Schwarz
(†4. ledna 2018)
a plukovník
Arnošt Polák
(†27. září 2017).*

Arnošt Polák (Pollak) se narodil 23. září 1923 v Praze. V srpnu 1939 odjel do Velké Británie. Zde absolvoval kursy palubního střelce a radiotelegrafisty, od března 1943 létal u 311. čs. bombardovací peruti. Operační turnus ukončil v prosinci 1944, dále sloužil u 246. transportní peruti. Po válce se v srpnu 1946 natrvalo vrátil z rodné vlasti do Británie. Zemřel 27. září 2017.

Ivan Schwarz se narodil 11. prosince 1923 v Bratislavě. Před válkou odešel do Velké Británie. Prošel radiotelegrafický a střelecký výcvik. Od listopadu 1942 do března 1945 působil u 311. peruti. Jejich osádka Liberatoru O. Doležala potopila 27. 12. 1943 německou loď Alsteruferer vozící suroviny z Japonska. Koncem války létal u 167. transportní peruti. Roku 1946 odešel z Československa do Británie, kde skončil 4. ledna 2018.

Čest jejich památce!

Text a foto: **Vladislav Burian**,
Klub historie letectví Jindřichův Hradec

Ocenění pro Vincenta Laše

V plné síle, svěžesti a rodinném kruhu oslavil své 90. narozeniny účastník partyzánského protifašistického odboje **Vincent Laš**. Narodil se 4. prosince 1927 v obci Skalité nedaleko Čadce. V roce 1932 se celá rodina přestěhovala do tehdejší Jugoslávie, kde žila početná skupina Čechů a Slováků. Když se válka v roce 1942 dostala i sem, sotva šestnáctiletý se i se starším bratrem Štefanem zapojil do partyzánského odboje. Při jedné přestřelce byl raněn.

V roce 1946 se na vyzvu naší vlády celá rodina vrátila do ČSR. Usadili se na zemědělské usedlosti v Nových Lubčicích na Opavsku, kde žijí dodnes. S manželkou Annou má čtyři děti a mnoho vnoučat a pravnoučat. Kromě nich mu k jubilejním narozeninám přišli blahopřát zástupci ČSBS a ČsOL, kteří mu předali pamětní medaile.

Text: **Václav Krejčí**
Foto: **Jiří Opl**

GRATULUJEME NAŠIM JUBILANTŮM

Blahopřejeme ke kulatým narozeninám v prosinci 2017

90 let

Josefa Benovská
Vincent Laš
Miroslav Moník

95 let

Vasil Derduk
Josef Juříčka
Viktor Schwarz

Blahopřejeme ke kulatým narozeninám v lednu 2018

85 let

Josef Dočkal
Ctirad Laňka

90 let

Jiřina Hloušková
Stanislav Kolář
Vladimír Novosad
Ján Rišian
Vladimír Stránský

95 let

Josef Jedlička
Vladimír Minář

100 let

Rudolf Zajac

Setkání válečných veteránů v Břeclavi

Dne 30. ledna se uskutečnilo v budově magistrátu v Břeclavi setkání druhoválečných veteránů a účastníků mírových misí s představiteli města Břeclavi.

Neformální setkání zahájil jeho hlavní organizátor **Petr Pieček**, předseda místní organizace ČsOL v Břeclavi. V krátkém projevu přivítal přítomné a ocenil, že se letošního setkání účastní ve větším počtu účastníci mírových misí a že část z nich se stala aktivními členy ČsOL.

Všechny přítomné pozdravil starosta města Břeclavi Pavel Dominik. Krajský koordinátor Projektu péče

o válečné veterány ČsOL **Oldřich Axman** seznámil přítomné s akcemi ČsOL pro rok 2018. Většinu svého projevu ale zaměřil na vysvětlování nové koncepce Projektu, která zahrnuje prozatím péči o účastníky mírových misí starší šedesáti let. **Plk. Jan Hronek**, bývalý partyzán 1. čs. partyzánské brigády J. Žižky bojující v Beskydech, zdůraznil nedostatečnou péči státu o mladé vojáky, vracející se z misí. Požádal všechny přítomné, aby apelovali na změnu zákona o válečných veteránech a na vytvoření koncepce ucelené péče o navrátilce z misí.

Všechny velice zaujalo vyprávění účastníka tří misí v bývalé Jugoslávii **npr. Snítka** o zálužnostech misí i o problémech vojáků, kteří se stávají v armádě nadbyteční.

Ve volné besedě všech válečných veteránů bylo rozebírání této problematiky dominantní. Všichni druhováleční veteráni (**Libuše Kowáčová, plk. Jan Hronek, Ján Novenko a Bořislav Sedláček**) se shodli na tom, že je nejvyšší čas zvýšit společenskou prestiž našich válečných veteránů, ať bojovali kdekoliv a v kterékoliv době.

Text a foto: **Dana Vrtišková**